

DIREKTOR 'IMEX BANKE', O AKTUALNOJ SITUACIJI U GOSPODARSTVU I BANKARSTVU

Maletić: Najgore je iza nas

Kod nas se kriza manifestirala osjećajem nesigurnosti zbog zbivanja u svijetu. Bez stabilnih financija i dostupnih kredita nema rasta i razvoja gospodarstva. Za uredne klijente i dobre projekte uvijek će biti novca.

PIŠE LJUBICA VUKO

Čedo Maletić: Imamo stabilan bankovni sustav
/ Paun Paunović/ CROPIX

S Čedom Maletićem, direktorom "Imex banke", nekadašnjim viceguvernerom Hrvatske narodne banke, razgovarali smo o aktualnoj gospodarskoj situaciji u svjetlu svjetske financijske krize.

Osjećaju li banke u pretežno hrvatskom vlasništvu na isti način svjetsku ekonomsku krizu kao i one u stranom vlasništvu?

- Nakon svake krize naučimo nešto novo, a ova je svima jasno pokazala da, bez obzira na vlasništvo, živimo i poslujemo u Hrvatskoj i da ovdašnji uvjeti predstavljaju osnovne

determinante stabilnosti, razvoja i rasta. Na svu sreću, naše banke nisu bile izložene problematičnim kreditima i izvedenicama u inozemstvu, pa se kriza u prvom redu manifestirala osjećajem nesigurnosti zbog zbivanja u svijetu.

Pripadnost međunarodnim financijskim grupacijama prije nekoliko godina isticala se kao tržišna prednost, dok danas to ima sasvim drukčije značenje. "Imex banka" nije izravno osjetila krizu jer sredstva prikupljamo i plasiramo unutar granica Hrvatske, kao i zbog domaće vlasničke strukture.

Cilj svima isti: zaposlenost i gospodarski rast

Stalno tražimo odgovor na pitanje je li dosegnuto dno. Što Vi o tome mislite?

-Smatram da je najgore iza nas. Ohrabruje odlučnost i koordinacija najvažnijih svjetskih zemalja, tj. njihovih vlada i središnjih banaka. Cilj je svima isti, a to je zaposlenost i gospodarski rast i oni to čine, u prvom redu, sanacijom financijskog sustava, ali i mjerama izravne pomoći gospodarstvu.

Bez stabilnih financija i dostupnih kredita nema rasta i razvoja gospodarstva, a time i zaposlenosti. Svjetska kretanja imat će znatan utjecaj na Hrvatsku, ali, ipak, brzina izlaska iz krize i oporavak gospodarstva u najvećoj mjeri ovisit će o politikama i koordinaciji naših nositelja ekonomskih politika.

Ima li u našim bankama novca za kreditne plasmane građanima i poduzetnicima?

- Glavne posljedice ove krize su smanjena dostupnost izvora financiranja i njihova viša cijena. Zbog razine inozemnog duga i njegova visokog dijela dospjeća u idućoj godini, sada je važno osigurati njegovo refinanciranje u inozemstvu. Tako se ne bi dirali domaći izvori i na taj način osigurala bi se zadovoljavajuća razina kredita gospodarstvu i građanima.

U protivnom može se očekivati kreditna kontrakcija, koja dalje povlači usporavanje gospodarske aktivnosti i sve ostale negativne implikacije. Zbog toga je važna odluka Vlade, koja je nositelj ekonomske politike i ujedno znatno participira u ukupnom inozemnom dugu, kako će refinancirati svoje obveze.

Nadam se da će se u tim operacijama voditi računa da se ne istisne sektor gospodarstva. Bez obzira na prethodno, za uredne klijente i dobre projekte uvijek će se naći potreban novac.

Primjećujete li kao bankar usporavanje hrvatskoga gospodarstva?

- Nema nikakve dileme hoće li ova kriza utjecati na usporavanje hrvatskoga gospodarstva, i to zbog dvaju razloga. Prvi je smanjena mogućnost financiranja, bilo izravno u inozemstvu ili preko banaka kćeri, uključujući smanjenje kreditnog potencijala domaće razvojne banke. I to sve uz višu cijenu.

Zahtjevi za blokade žiroračuna

Drugi razlog je smanjena inozemna, ali i domaća, potražnja proizvoda i usluga naših poduzeća. U posljednje vrijeme mogu se primijetiti učestaliji problemi s plaćanjem i zahtjevi za blokade žiroračuna poslovnih subjekata, što dodatno zabrinjava.

Bili ste i šest godina viceguverner HNB-a, od sredine 2000., a koncem 90-ih nadzirali ste banke u jeku bankovne krize koja je uspješno prevladana. Može li se uopće današnja situacija uspoređivati s prijašnjim krizama?

-Bankovnu krizu s konca 90-ih obilježavali su znatni problemi dijela bankovnog sustava i nizak kreditni rejting države, ali je situacija u svjetskim financijama bila relativno povoljna.

Danas imamo obrnutu situaciju - nepovoljno stanje u svjetskim financijama, ali zato imamo stabilan bankovni sustav i relativno zadovoljavajući kreditni rejting.

Za uspješno rješavanje kriznih situacija neophodna su tri osnovna uvjeta: pravodobnost poduzimanja mjera i odlučnost u njihovu provođenju, te usklađeno djelovanje nositelja ekonomskih politika.

Možda je pravodobnost najvažnija, jer ako u pravi trenutak nešto ne napravite, prilika je nepovratno izgubljena i tada ni jači instrumentarij nema željeni učinak.

Preuzimanja

Mislite li da bi na našem bankovnom tržištu moglo doći do preuzimanja?

- Nekoliko procesa utjecat će na povećanu mogućnost preuzimanja i nove konsolidacije na našem bankovnom tržištu. Prvi je približavanje završetka pregovora s EU-om, čime će se pojačavati pritisci za zauzimanje što boljih tržišnih pozicija prije samog ulaska u EU.

Drugi je završetak svjetske financijske krize i oporavak banaka koje su strateški odredile širenje na ovu regiju. Treći je postojanje još uvijek velikih potencijala za širenje bankovne intermedijacije u Hrvatskoj i usklađivanje naše regulative s relevantnim direktivama EU-a.

Pomoć klijentima

Pomažete li svojim klijentima ako zapadnu u teškoće prilikom otplate kredita?

- Svojim klijentima uvijek pomažemo raznim oblicima reprogramiranja obveza ako kojim slučajem upadnu u teškoće. To je pravilo našeg poslovanja koje stalno koristimo, a ne samo u ovim uvjetima krize. Polazimo od pretpostavke da smo uspješni koliko su uspješni naši klijenti, pa činimo sve kako bismo im pomogli u okviru naših mogućnosti.

Rast štednje

U 'Imex banci' štednja raste, širite i poslovnu mrežu?

- Poslovanje svake banke počiva na povjerenju, stoga iznimno raduje činjenica da su naši građani u "Imex banci" prepoznali instituciju kojoj će povjeriti svoje uštedevine. U posljednjih godinu dana štednja je porasla za 110 milijuna kuna, ali posebno raduje povećanje štednje i u ovim uvjetima krize u posljednja tri mjeseca. Širimo svoju poslovnu mrežu kako bismo bili još pristupačniji građanima i poduzetnicima i sada imamo 15 poslovnih jedinica raspoređenih gotovo po svim regijama.